

BALOGH TAMÁS

Átlag regénye

HEGYEK, VÖLGYEK KÖZÖTT

61. nap

Lassan megérkezik mindenki a kisváros, Bozót vasútállomására. Elsőnek Átlag, ő várja a többieket. Zopán és Beryll bőrönddel, Öcsi és Nóri hátizsákkal, Vunderbáró és öccse, Datolya utazótáskával, Zsozsó, Gyurmati és Limit külön-külön. Csak Zsola és Tia, Tató és Zsu, valamint Indigó, Geyza és Csongi hiányzik, no meg Nadine, aki a csomagfelelős, szülei Transporterével utaznak a nagyobb csomagok, a berakodás itt, a vasútállomáson történik majd meg. Jön is az autó, csomagok be, csak a kézipoggyászok maradnak és Átlag hátizsákja, amelytől nem hajlandó megválni, mint púp nőtt már hátához. Nadine később fog megérkezni az úti célhoz is, akárcsak Tató és Zsu, akik Nagyvárosból indulnak, és Szarvas, aki Középvárosból érkezik majd. Indigóék a féléves Csongival kisfityóval jönnek. Hogy Zsola és Tia hol van, nem tudja senki, de mindenki szerint alszanak még. Így a tizenkilencfős csapat csak a hegyek között alakul majd igazán meg.

Akár tablókép is készülhetne róluk. Mindenki vidám, derűlátó, nagy életkedvvel néznek a kaland elé, mely majd igazán összekovácsolja őket. Párok szerelmét, barátok ismeretségét fogja elmélyíteni, új ismerősök garmadájához lesz majd szerencsájuk a tíz nap alatt, amit a Zemplén hegyei között töltenek el. Indul is a vonat, és átszállás nélkül jutnak el Miskolcig. A Tiszai pályaudvaron egy óra az átszállás, addig sört isznak, pogácsát esznek, és találkoznak Szarvassal. Szerencsen mozdonycsere, Átlag leugrik újabb sörökért, aztán már mindenki a tájat és az állomásokat nézi, el ne tévesszék a leszállás helyét. Nem vétik el, buszra szállnak, mert a község az állomástól még kilenc kilométer. Az erdészházi megállónál szállnak le, onnan már csak két perc séta, máris otthon vannak Hegykaliton, Átlagnál.

A kicsiny házikó a falu utolsó utcájának utolsó háza, egyik oldalán meredek hegyoldal, a másikon sűrű és magas sövény, mögötte szakadék. A kert nagy, ott fognak majd táborüzet rakni és sátorozni is, mert a lak egyetlen szobáját fenntartják a kisgyermekes párnak. Miután felverik a sátrakat, cuccukat elrendezik, bekapcsolják az áramot és a szivattyút, feltöltik a hűtőt és kiszellőztetnek, Átlag vezetésével felfedező útra indulnak a faluba. A nagy-, közép- és kisvárosból érkezett emberek tudják, községbe érkeztek, de mennyivel romantikusabb a falubeli nyaralás, mint a községbeli. Vunderbárót hátrahagy-

BALOGH TAMÁS

Átlag regénye

HEGYEK, VÖLGYEK KÖZÖTT

61. nap

Lassan megérkezik mindenki a kisváros, Bozót vasútállomására. Elsőnek Átlag, ő várja a többieket. Zopán és Beryll bőrönddel, Öcsi és Nóri hátizsákkal, Vunderbáró és öccse, Datolya utazótáskával, Zsozsó, Gyurmati és Limit külön-külön. Csak Zsola és Tia, Tató és Zsu, valamint Indigó, Geyza és Csongi hiányzik, no meg Nadine, aki a csomagfelelős, szülei Transporterével utaznak a nagyobb csomagok, a berakodás itt, a vasútállomáson történik majd meg. Jön is az autó, csomagok be, csak a kézipoggyászok maradnak és Átlag hátizsákja, amelytől nem hajlandó megválni, mint púp nőtt már hátához. Nadine később fog megérkezni az úti célhoz is, akárcsak Tató és Zsu, akik Nagyvárosból indulnak, és Szarvas, aki Középvárosból érkezik majd. Indigóék a féléves Csongival kisfityóval jönnek. Hogy Zsola és Tia hol van, nem tudja senki, de mindenki szerint alszanak még. Így a tizenkilencfős csapat csak a hegyek között alakul majd igazán meg.

Akár tablókép is készülhetne róluk. Mindenki vidám, derűlátó, nagy életkedvvel néznek a kaland elé, mely majd igazán összekovácsolja őket. Párok szerelmét, barátok ismeretségét fogja elmélyíteni, új ismerősök garmadájához lesz majd szerencsájuk a tíz nap alatt, amit a Zemplén hegyei között töltenek el. Indul is a vonat, és átszállás nélkül jutnak el Miskolcig. A Tiszai pályaudvaron egy óra az átszállás, addig sört isznak, pogácsát esznek, és találkoznak Szarvassal. Szerencsen mozdonycsere, Átlag leugrik újabb sörökért, aztán már mindenki a tájat és az állomásokat nézi, el ne tévesszék a leszállás helyét. Nem vétik el, buszra szállnak, mert a község az állomástól még kilenc kilométer. Az erdészházi megállónál szállnak le, onnan már csak két perc séta, máris otthon vannak Hegykaliton, Átlagnál.

A kicsiny házikó a falu utolsó utcájának utolsó háza, egyik oldalán meredek hegyoldal, a másikon sűrű és magas sövény, mögötte szakadék. A kert nagy, ott fognak majd táborüzet rakni és sátorozni is, mert a lak egyetlen szobáját fenntartják a kisgyermekes párnak. Miután felverik a sátrakat, cuccukat elrendezik, bekapcsolják az áramot és a szivattyút, feltöltik a hűtőt és kiszellőztetnek, Átlag vezetésével felfedező útra indulnak a faluba. A nagy-, közép- és kisvárosból érkezett emberek tudják, községbe érkeztek, de mennyivel romantikusabb a falubeli nyaralás, mint a községbeli. Vunderbárót hátrahagy-

ják, hogy a később érkezőket fogadja. Vunderbáró hatalmas szíve ekkortájt úgyis Nadine-ért dörömböl, természetes, hogy szívesen marad. Beköszönnek a szomszédoknak, Józsi bácsinak és Bözsi néninek, akik telente a házra néznek időnként, Zolinak, a gazdának, Balázs szomszédnak, akiről senki nem tudja, hogy a Balázs a kereszt- vagy a vezetékneve. A sarki romos házban lakó romacsaládnak is köszönnek, pedig őket nem ismerik. Egyedül a süket asszonynak nem köszönnek, csak intenek. A faluban mindenki ismer mindenkit, mindenki tud mindenkiről mindent, azt is előre tudták, hogy ők ma fognak megérkezni, hamar szárnya kél minden hírnek, ezért mosolyognak mindenkire, és igen udvariasak.

Alig tesznek meg pár métert a falu fő utcáján, fékez egy busz, Tató és Zsu száll le róla. Hejh, nagy az öröm, Tató Átlag legjobb barátja, régen látták már egymást, Zsu pedig nem Tató szerelme, hanem barátnéja, de bármi megtörténhet. Zsu kezében ketrec, benne fehérpatkány, úgy hívják, Pati. Ha kölykezik, a fia legyen Patison, javasolják azonnal a lánynak. Visszakísérik őket a házhoz, lepakolják a csomagjaikat, s újra elindulnak a felfedezőútra.

Négy kocsmá van a faluban, először mégis Béla bácsihoz mennek, két marmonkannával felszerelve. Béla bácsi nyugdíjas iskolaigazgató, Átlag régi ismerőse. Nála kóstolót kapnak a tavalyi termésből, még mosolygósabbak lesznek. Vesznek húsz liter bort, Átlag és Datolya, két markos legény viszi a kincset a négy kocsmá mindegyikébe, mert hát meg kell tekinteni a helyi nevezetességeket. A házikótól legmesszebb eső borozóban kezdik, ahol a két Berti a főnök, apja és fia. A csapat nagy feltűnést kelt, sok ismeretlen arc. Aztán az eszpresszóba térnének be, de nem férnek, így kint isznak egy-egy pohár bort. Céljuk, hogy összehasonlítsák Béla bácsiéval. Aztán jön a Kétjani, ahol két Jani a főnök, apja és fia, milyen meglepő. Ezután már csak a kiskocsmá van hátra, ahol boroznak egyet. Két korty között hangos hellózást és ordítást hallanak, „hééé”, megjött Zsola és Tia, akik valóban elaludtak, aztán rossz állomáson szálltak le, túlmentek, az ellenvonattal jöttek vissza, de elfelejtették a címet, így hát betértek a legelső üzemegységbe. Gyorsan megkóstolják a tájjellegű italokat, mint Unicum, Vilmoskörte és sör, boruk úgyis van estére. Így mennek haza, és látják már messziről, Indigóék is megérkeztek, Nadine nevetését is hallják, együtt hát a csapat, jaj de jó.

Estére azonban minden megváltozik. Az ital közben fejükbe száll, a fiúk a lányokkal, a lányok egymással is veszekednek. Tató és Zsu félrevonul, Indigóék Csongival már lefekvéshez készülődnek. A többiek még sértegetik egymást, csak Vunderbáró józan, szerelmetesen nézi Nadine-t, Átlag és Zopán ismerkedő beszélgetésre beül a verandára. Egész éjjel trécelgetnek, csak rímekben hajlandók megszólalni. Borozgatnak közben, egy decis román poharakból, melyek intimitása az aljukon található gümő, nem lehet hát őket letenni. Zopán közben annyira megsérti barátnőjét, hogy az gyalog indul haza az éj-

szakában. Datolya megy utána, de nem kell utolérnie, mert a lány már visszafelé jön. Tőle tudják meg, hogy hegyomlás miatt elzáródott a medence egyetlen kijárata: a Barna Máj egész oldala lecsúszott a völgybe, zárógátat alkotva oda. Az útkaparók majd jönnek valamikor, de aznap már biztosan nem.

62. nap

Reggel Átlag ébred elsőknek. A tegnap romjait pakolgatja, takarítgat, csak csendben, csak halkán, hogy senki meg ne hallja. Látja, amint Tató kimászik a sátorból, s a ház előtti utcai nyomóskúthoz igyekszik, kezében fogkrém és fogkefe, nyakában törölköző. A kapunál visszafordul. „Nem lehet kimenni”, mondja Átlagnak. „Be van zárva?”, kérdezi az. „Nem”, feleli Tató, „nincs kijárat”. Átlag is odamegy, látja, valóban. Éjszaka, míg aludtak, újabb omlás történt, s most hegyoldal, szakadék, sövény és sziklás föld tartja őket fogságban, teljesen elzárva a külvilágtól.

Lassan felébred mindenki. Vizük van még egy kannával, eleségük annyi, amennyit otthonról hoztak. A tegnap vett húsz liter bornak már csak töredéke van meg, Átlag és Zopán jól belehúzott az éjjeli rímes beszélgetés közben, a többiek is a tábortűznél. Nem esnek kétségbe, tudják, az útkaparók úgyszólván kiszabadítják őket. Nagy kondér kávét főznek, sok-sok tojásból rántottát sütnek. A kerti csapnál mosnak fogat és mosdanak, ügyelve, ne nyeljenek a vízből, mely tisztálkodásra alkalmas, de jobb nem inni belőle, ásott kútból jön, szivattyúval. Délelőtt az udvaron beszélnek meg az előző nap történeteket, bocsánatot kérnek egymástól vagy éppen most vesznek össze, délutánra nagy kártya- és sakkpartikat terveznek. Már teregetik szét a fűvön a hálósákokat, amikor elkezd esni az eső. Nagy, kövér cseppekben, egyre sűrűbben. Előbb a sátrakba vonulnak vissza, utóbb a verandára, a konyhába és az egyszem szobába húzódnak be, és egész délután játszanak. Ha valaki kettesben akar lenni párjával, bemehet a fürdőszobába vagy a parányi kamrába. „Zárt közösség és esik az eső, ez olyan, mint a Sátántangó”, mondja Zopán, és szoba kerül az is, hogy biztosan nem véletlen a hasonlóság, hiszen a regényből készült film egyes jeleneteit Bozótton forgatták, meg is kérdezte Átlagtól egy korábbi lakótársa, hogy Bozót tényleg úgy néz-e ki, mint a filmben.

Este már nem Krasznahorkai-hősök, sokkal inkább Bodor Ádám regényének szereplői. Az esőcseppekbe előbb elvétve, majd egyre nagyobb számban jégdarabok vegyülnek, borsónyitól diónagyságúig, az udvar végében álló budiba elmenni veszélyes vállalkozás. A fiúk persze könnyebb helyzetben vannak, kisdolgukat ők el tudják intézni az eresz alatt is, jégveréstől védve. A lányok pedig tartásuk vissza, esetleg fejükre fazekat vagy lábast téve induljanak útnak. Később a jégzuhanyt hóesés váltja fel, ömlik a fehérség, a sövényig sem látni, olyan sűrű a hideg. Világít a sötétben. Az eső elől bementett hálósá-

kokba bugyolálva magukat térnek nyugovóra, az egyszem szobában és a verandán, tizenkilenc fázó jóember, kik lám, valóban elférnek kis helyen is.

63. nap

Reggel Átlag ébred elsőnek. Átbotorkál az emberlabirintuson, senkire nem akar rálépni. A veranda ablakain kinézve hómezők lovagjának érzi magát, magányos harcosnak, aki egyedül száll szembe az elemekkel, hogy legalább a kapuig és a budiig ösvényt vágjon a hóba. Derékig eltűnik benne, és még mindig esik. Azt azért látja, hogy a kapu felé vezető utat nem kell megtisztítania, mert az útkaparók is elakadhattak valahol útközben, a torlasz kívülről még mindig megközelíthetetlené teszi a kicsiny házat, belülről az utcát. A budi felé kezd futóárkot vágni. Zopán ébred másodiknak, segítene Átlagnak, de ketten úgysem férnek oda, majd ha mindenki felkel, akkor változtatják egymást a munkában. Zopán főz egy kanna kávé, azonban összekeveri a kancsókat, s víz helyett borból készíti. Hogy szándékos vagy véletlen a csere, sosem derül ki, a végeredmény azonban nem rossz, pikáns íze lett. A kávé illatára fészkelődni kezdenek a hálósákok. Öcsi megy ki először Átlaghoz, bő sárga lével segítve a haladásban. De neki nagydolga is van, őt nem érdekli, gázol derékig a hóban az udvar végébe. A többiek, miután együttes erővel belevágták az ösvényt a fehér takaróba, reggelihez készülődnek, Öcsi nagy hanggal érkezik, kezében nejlonzacskó, benne szárított zöldség, „Idenézzetek! Az udvarba leszállt egy ufó, éppen amikor végeztem és léptem ki a budi ajtaján, s ezt nyomta a kezembe”, mondja, s mutatja a zacskónyi dzsangát. A különleges kávé maradékát így különleges cigarettával fogyasztják el, és körülöttük megváltozik minden.

Talán a bezártság teszi. A vész kezdetén Tató és Zsu azonnal félrevonul a fürdőszobába, Vunderbáró, Datolya, Zsozsó, Gyurmati és Szarvas a verandát foglalják el, álomszerű beszélgetésbe, kusza sakkpartiba és csapongó kártyajátszmákba merülnek. Indigó és Geyza Csongit teszik tisztába az egyszem szobában, a többiek mindenhol és sehol egyszerre. Zsola és Tia valahol nagyon összevesznek, kiabálnak egymással, Zsola elküldi Francba a lányt, de az nem tud odamenni, hegyomlás volt. Öcsi és Nóri is üvöltöznek, először úgy tűnik, csak egy szokásos balhé, a hosszú évek óta tartó kapcsolat csípős fűszere. Nóri elküldi Öcsit Francba, az el is indul, de félúton találkozik a visszafelé tartó Tiával. Zsola Nórit nézi, családban marad, gondolja, Öcsi azért Öcsi, mert az ő öccse, és magához rántja a lányt. Öcsi ugyanezt gondolja, és ugyanúgy tesz, mint bátyja, de ő Tiát rántja magához. Zopán Beryllet vonul el az egyszem szobába, a kamra ugyanis már foglalt Átlag és Limit által, akik rájöttek, nem azért voltak négy évig osztálytársak, hogy külön-külön fázzanak. Zopán és Beryll a család mellett ügyködnek, nincs gátlás, Indigó Zopán húga, Csongi az unokaöccse, Geyza a „sógora”. Nadine mint kisbolygó kering a verandabeli

férfiak körül. Vágni lehet a füstöt, odakint Vunderbárón kívül mindenki dohánzik. Nadine-t nem zavarja kétes látás, először Gyurmatit környékezi meg, aki pedig nem ér rá, éppen egy cseles lépés fölött gondolkodik. Nadine így Zsozsónál próbálkozik, de itt sem ér el beható sikert, hiszen Zsozsó lépte azt a cseles lépést. Datolya és Szarvas valami általuk kitalált játékot játszanak, kártya is van a kezükben, de lapot se nem húznak, se nem tesznek, nem érnek rá Nadine-ra. A lány egyedül a sarokban szomorkodó Vunderbárhoz nem megy oda, nem súg szerelmes szavakat a fülébe, pedig onnan lelne egyedül viszonzásra. Inkább megsértődik és kimegy a budira, mert eszébe jut a dal, miszerint ott fog majd sírni, ahol senki se látja. Mikor könnyektől áztatott szemekkel visszatér, a változás hideg szelét hozza magával. Zopán sértegetni kezdi Beryllt az egyszem szobában, otthagyja a lányt, és a konyhában találkozik Átlaggal, aki megunta Limit húzódozását, hogy smárolni lehet, fogdosni is, de dugdosni mégsem. Átlag és Zopán kimennek a verandára, páros sakkot kezdenek Zsozsóval és Gyurmatival. Közben Zsola szakít Nórival, Öcsi is Tiával. Zsola a szabadon maradt Beryllyel bújik össze, Tia kimegy a verandára, benyúl Szarvas lábai közé, kezét melengetni. Szarvas feláll, visszakíséri Tiát a hálósákba. Datolya vigasztalni próbálja Nórit, s régi ismerősök lévén ők is egymásra találhatnak. Öcsit megkönyékezi Nadine, de Öcsi inkább egy újabb dzsangát választ, azzal jobban érzi magát, mint a muslival. Nadine még mindig nem megy oda a szomorkodó Vunderbárhoz, inkább újra kimegy sírni oda, ahol senki sem látja. Limit leül a konyha sarkába és lelkiismeret-furdalásán enyhítendő egy boroskancsó után nyúl, abból iszik. Ezenközben Nadine visszatér, bemegy az egyszem szobába, Geyzát kerülgetni. Geyza nem elutasító a lánnyal, annyira nem, hogy Indigó és Csongi szeme láttára kap két kézzel a lány fenekére. Indigó mégsem mérges, legalább van alkalma megvigasztalni a magában szomorkodó Vunderbárót, akinek magánya azonnal feloldódik az ölelő karokban. Az idő itt mintha megdermedne a nagy hidegben. Aztán újra mozdul a mutató, Geyza káromkodva rohan ki az egyszem szobából, és kiabál, hogy nem bírja, ahogy szerelmeskedés közben Nadine előző férfiismerőseiről mesél, hogyan mászott be hozzájuk az erkélyen keresztül, hogyan bőgött miattuk, ha öt percet késtek. Nadine sírva siet ismét a hidegbe. Csongi egyedül marad az egyszem szobában, s nemsokára ordítani kezd. Szarvas otthagyja Tiát a hálósákban egyedül, ő megy be a gyermekhez, elvégre mégiscsak apuka ő is, nem marad érzéketlen a kisgyermeksírást hallva. Csongi megnyugszik, Szarvas mesél neki, mindenről, mert ő mindenhez ért. Amikor éppen a pilseni sörgyártás intimitásait ecseteli a csecsemőnek, akkor tér vissza Nadine, aki vigasztalódást keresve a férfiakban való csalódása miatt Tia mellé bújik, s máris leánysikolyoktól hangos a hálósák. Geyza Limitnél próbálkozik levezetni felébresztett férfiérzését, de a lány addigra már saját hányása mellett alszik. Geyza ezért csatlakozik a Szarvas távozása miatt egyedül maradt

Datolyához, hogy ők ketten is kitaláljanak néhány izgalmas kártyajátékot. Átlag, Zopán, Gyurmati és Zsozso még mindig párossakkoznak, Vunderbáró már nem szomorú. Így telik el a nap, de hogy véget mikor ér, senki sem tudja, legkevésbé Limit, aki most talán azt sem tudja, mi az értelme az életnek, az időnek, a hónap, bezártságnak, amely, lám, micsoda lehetőségeket teremt.

64. nap

Reggel Átlag ébred elsőknek. Megpróbál tájékozódni a konyhában, ismerős neki a helyszín, mintha járt volna már ott. Az alvó hálósákok marokkójáték-szerűen egymáson, de Átlag most nem akar játszani. Egy kanna kávé főzéséhez készülődik, kávé van, a vízről ez nem mondható el. Bár előző nap a fehérborból főzött kávé élménydús eseménysort kezdett, most mégis kedve hozzá, de ha lenne, akkor sem tudna: most veszi észre, hogy a sarokban alvó Limit közelében csak üres kancsók vannak; a lány, miután szakított vele, megivott minden fellelhető italt. Átlag a fürdőszobába megy (a kádban Nadine és Tia pihennek szerelmesen összebújva), Limitre gyanakodva megvizsgálja az arcszeszes üvegeket, de a lány azokra nem gondolt. Meg fogunk halni, gondolja Átlag, amikor eszébe jut, hogy élelmük sem maradt; a bezártság miatt megették az összes otthonról hozott elemózsiát, elfogyott az egész készlet, még keksz, negró vagy csoki sincs. Étlen-szomjan fognak veszni mind, vége a világnak, de nekik legalábbis biztosan. Minden-mindegy hangulatban önkielégítésbe kezd, minek végeztével sok-sok sejtnyi kis-Átlag érkezik meg Limit hajára. Ezután nyolc-kilenc éves, a kamrában talált, még a kicsiny ház előző tulajdonosa által vett újságokat olvas, rejtvényeket fejt, és a megoldások beküldésének értelmetlenségén gondolkodik.

Most Gyurmati ébred másodikként. Megbeszéli a nagy nincstelenséget. Gyurmati műszaki főiskolára jár, érdeklődése ezért inkább a reál tudományok felé fordul. Ő jön rá, hogy a havat megolvastva vizet kapnak, az majd lehet inni. „Nagy vagy!”, kiáltja Átlag, és erre a kiáltásra kezdenek mocorogni a többiek. Főznek egy kanna kávé, Öcsi cigarettájából nem kérnek, és ennek Öcsi nagyon örül, több marad, gondolja. A kicsiny házban ott folytatódik minden, ahol két nappal azelőtt ért véget, a tegnapi mintha nem lett volna, lám, nincs bizonyíték arra, hogy volt, hiszen ma van. A párok visszarendeződnek, a család is újraalapul. Limit nem tudja, ki zselézte be éjjel a haját. Azt mondják neki, ő maga volt, punk akart lenni, mindenki tisztán emlékszik rá.

„Ha életben akarunk maradni, egyikünket fel kell áldozni”, mondja Átlag a verandabeli kisgyűlésen, „egy mindenkiért”, folytatja, és kifejti, szerinte meg kell enni valakit. A többiek bólogatnak, de ki legyen az? Csongi, bár legzsengőbb húsa neki van, két ok miatt nem jön szóba: mégiscsak csecsemő még, s mint ilyen, kicsiny, nem lenne elég mindenkinek. Vunderbáró és Datolya túl

zsiros, Öcsi és Zopán túl száraz. Zsozsó és Szarvas sokat dohányzik, a tüdőpörkölt így mérgező lenne. Indigó és Geyza szülők, mégiscsak a gyerek mellett a helyük. Tató, Gyurmati, Zsola és Átlag marad a fiúk, Beryll, Tia, Nadine, Nóri, Limit és Zsu a lányok közül. És persze Pati, de ki akar patkányt enni? Párokat mégsem kellene elválasztani, így Tató és Zsu, Zsola és Tia, Beryll, Nóri kihúzva. Gyurmati, Átlag, Limit és Nadine marad az utolsó körben szóbjöhető táplálékként. Átlag gyufahúzást javasol, a többiek elfogadják. Átlag három gyufaszálat vesz elő, az egyiknek letöri a fejét. Ő tartja mindenki elé a sorsukat jelentő fácskákat, neki sajnos már nem jut. Az, hogy a kondérba jutást jelentő mérreg nélküli pálcika Nadine-nak jut, nem lep meg senkit: Átlag Gyurmatinak és Limitnek jelezte, melyik a bibis húzomány. Elvégre osztálytársak voltak ők a gimnáziumban. A vesztes tehát Nadine, győztes a többi tizenharc. Milyen jó, hogy jött ez a lány. Hogy itt van. Lassan már csak volt. Püspökfalat, pipicomb és pipimell lesz belőle.

Kora délutánra tervezik a lakomát. Délben azonban kisüt a nap, és az időközben gleccserré fagyott-tömörült hómező lassan megindul az udvarból az utca felé. Sodor magával mindent, kis fát és fűvet, virágágyást, földkupacot, viszi a kaput, és viszi a hegyomlás teremtette torlaszt is. Fogvatartójuk szótlanul törődik bele sorsába, s nyugodtan morzsolódik le. A társaság kiszabadul, Nadine megmenekül, mehetnek sört inni, az táplál is, mert folyékony kenyér az, mondják.

Nadine mégsem boldog. Valójában szándékosan húzta a rövidebb gyufaszálat. Arra gondolt, hogy az áldozatot szertartás előzi meg, ahol nyilvánvalóan mindegyik férfi a magáévá tette volna, még Csongi is, kicsiny kukacával csiklandozva nyelvét. Vagy lenne utolsó kívánság. Ami ugyanez. Az élet most kegyetlen ajándék, a kurva anyját a Napnak, bírt volna még ki egy kicsit felhőtakarásban, gondolja Nadine, aki ezért szomorúan baktat a többiekkel ünnepelni. Ő majd sírva fog vigadni, ahol senki sem látja, a női vécében.

Odaérnek, s innentől jó napja van a borozónak.

65. nap

Reggel Átlag ébred elsőnek. Főz egy kanna kávé, s a terjengő illat ébreszti a többieket. Kortyolgatás közben eszébe jut egy verssor. „Szabadság, te szülj nekem rendet”, írja egy helyütt a költő, s lám, ők előző este kiszabadultak fogságukból, és milyen rendesek. Elvégre nem X.-ben vannak. Elindulnak hát újra-felfedezni a falut. Átlag tudja, hogy egy kistelepülést három helyen ismerni meg: az iskolában, a templomban és a kocsmában. Így tesznek ők is.

Ismét meglátogatják Béla bácsiékat, mégiscsak ő volt egykoron az általános iskola igazgatója. Templomba menni csütörtökön hiábavaló, de mindkét templom előtt elhaladnak. Marad hát a kocsmalátogatás, mint a megismerés utolsó

lehetősége. Előtte azonban beugranak a fagyizóba, Mártit látogatni és a nagy melegben hűsíteni torkukat, a hölgyek fagyival, az urak Borsodival, mert ebben a fagyizóban azt is kapni. Márti mint mindig, mosolyog szélesen, aztán berobog Pista is, van nagy öröm, „egy éve nem láttuk egymást, mi újság”, fordul Átlaghoz, aki ugyanezt kérdi tőle. Kicsiny beszélgetés után Pistának mennie kell, csak kiugrott az asszonyhoz a munkából, s indulnak az ifjak is, először a Kétjaniba, mely majdnem szemben van a fagyizóval. Ott ismerkednek a falu lakóival. A kocsmá előtt féllábú ember támaszkodik ütött-kopott mankóján. Búzlík messziről a férfi, cefreszag és mosdatlanság-illatfelhő lengi körül, maga mögött döglött kutyát húz, bálamadzagon. Egy nagyfröccsöt kér az idegenektől, s mikor megkapja, úgy mutatkozik be, hogy ő a falu polgármestere, de van neki számára is otthon, a zsebében fényképezőgép, és van titkárnöje is, „ő az”, mutat Nadine-ra, és hiányzó lábát macskák rágták le egy éjszaka. Két perccel később azonban már ő maga vágta le, négy perccel később a Don-kanynál fagyott le. És vigyorog rájuk foghíjas mosollyal, kér még egy fröccsöt. A falu bolondjához van szerencsájük, tudják meg a pultnál, megismerték hát a falu egy jellegzetes polgárát, éljen. Indulnak tovább, irány a borozó. Ott azonnal megismerkednek Karcsi bácsival, aki kiképzőtiszt volt a seregnél, küzdősportokra oktatta a kopaszokat, most azonban szívesen kártyázik és sakkozik az ifjakkal, és biliárdozni is nagyon szeret. Játsszanak hát órákon keresztül, közben jóban lesznek a falu lakóival. A borozóból a presszóba mennek, ott sör van, vizes, nem baj. Megismerkednek Kaszás Pistával. A falu rossza volt már sitten is, ott kapta a tetkókat, nagyon verekedett, azért ült. Rábeszélük, tartson velük, és Pista elkíséri őket, kaszáját azonban Zopán elkéri, ő szeretné vinni. Félúton öregasszony-kiabálást hallanak, egy nénike szalad feléjük, és azt kéri számon rajtuk, honnan szerezték azt a kaszát, biztosan lopták, mert megismeri, a fiáé az, mit csináltak a Pistával. „Itt vagyok, anyuka”, szól a gyermek, akit a néni most vesz csak észre. „Nincsen semmi baj, ők a barátaim, a kaszát pedig kölcsönadtam, amíg odaérünk hozzájuk. Majd jövök”, mondja, de már haladnak közben. Beugranak még Sanyi bácsihoz. Régi ismerőse Átlagnak az öregúr, de az a többieket még nem ismeri, nosza, bemutatkozás lesz itten, jön a kóstoló. Egy-egy deci kerül mindenki poharába, Zopán két korty után ki megy megnézni a kertet. A lőre megteszi hatását, a fotós izmos hányással könnyít magán. Többet egyikük sem kér, igazán rossz a bor, savas, már-már ecetes, „nehogy fejünkbe szálljon”, mondják indokként és inkább megnézik Sanyi bácsi kávéültetvényét. A kert végében zöldell a kávécserje, azt nézik. Aztán végigmennek a patakban, ki mezítláb, ki bakancsban, a forrást keresik. Megtalálják, örülnek, vissza a patakban, el a kávéültetvény mellett. Még pár perc, s máris a Karácsonyfás utcában vannak. Minden rendben tehát.

66. nap

Reggel Átlag ébred elsőknek, s a kannányi kávé főzése közben megsejt valamit az előttük álló napból. Hogy mindennek két arca van, Janus óta köztudott, de egy falunak vajon hány arca lehet? Eddig csak jó és szép dolgokkal kedveskedett nekik, a mai napon azonban megtörténhet, hogy a kicsiny falu árnyoldalát fogja felfedni előttük, nekem ilyen is van, gondolja majd a falu közben. A többiek is ébrednek már, és Átlag eltitkolja előttük reggeli morfondírozását, hiszen a csapatban nem egy olyan személy található, aki hisz a szómágiában, illetve a gondolatmágiában. Ha kimondják valaki nevét, az előbb-utóbb, de inkább előbb, mint utóbb feltűnik előttük, „emlegetett számár”, mondaná Csongi pár év múlva. A gondolatokkal ugyanez a helyzet: bár nem hallhatók, mégis a beteljesülés kényszere hajtja őket előre, míg cselekvés lesz belőlük. Mivel azonban Átlag nem vallotta be a többieknek baljós gondolatait, azok nyugodtan hihették azt, hogy a nap folyamán valóban bekövetkező borzalmak és hideglelések pusztán a véletlen, a sors vagy a falu akaratából történtek.

A délelőtt mint rendesen, főleg pihenéssel, pakolgatással, pihenéssel, bevásárlással, pihenéssel, ebédkészítéssel és pihenéssel telik el. Ennek a napnak mesterszakácsa Tató és Gyurmati, a menü pedig paprikáskrumpli virslivel és kenyér. Délután Átlag nem tart a többiekkel, Vunderbáró és Datolya szintén külön utakon jár, igaz, ők a közért tevékenykednek: elhatározzák, hoznak egy kis fát, tábortűzhöz. Haladnak ketten a ház melletti úton, Datolya kezében életlen balta, Vunderbáróéban semmi. Elhagyott gyümölcsöskerthez érkeznek, gazdája vagy meghalt már, vagy felhagyott a veszteséges időtöltéssel. A nagy gaz közül helyenként kiszáradt fák csontvázai bukkannak elő, ezeket szemeli ki a két testvér. Datolya először baltával próbálkozik, üti-veri az egyik szegény jószágot, kiben már úgyszincs életnek legkisebb szikrája sem. Vunderbáró szól neki, hagyja abba, tud egy gyorsabb módszert. Hátrál egy két lépést, és neki-szalad a fának. A kiszáradt-elkorhadt gyökerek halk reccsenéssel engedelmessékednek az erőnek, elengedik a földet, amelybe hosszú évekig kapaszkodtak. Datolya – látva bátyja sikerét – hasonlóképp próbálkozik egy másik halottnál, s hamarosan két fát húznak haza, egészben, törzsüknél fogva. Majd otthon fel-darabolják.

Mások kellemetlen kalandokba keverednek, melyek után átkozzák a sorsot, de tényleg nem gondolnak Átlagra. Zsola és Öcsi közösen kirándulnak fel a borzóba, ahol nagy cimboraságba kerülnek pár ifjúval. Zárórákor indulnak haza, de az ifjak útjukat állják, cigit és piát vagy pénzt kérnek a falu vendégeitől, s mikor azok nem tudnak adni, Zsola arcán egy ütés csattan. Nosza, gondolja, „ideje menni, Öcsi”, mondja, és így is tennének, de a helyiek, akik már elfeledték, mily nagy cimborák már ők a testvérekkel, követik őket, azt megtudni, hol laknak az idegenek. Zsoláék nem akarják megmutatni, s szerencsére

találkoznak egy idősebb úrral, ismerik pár napja, ő tartja fel a helyi ifjakat, közben a kicsiny ház két lakója távolodik, majd egy sarkon befordulva önvédelmi futásba kezd. Rohannak sebesen lefelé az úton, hajuk lobog a szélben. Az utolsó kanyarnál azonban Öcsi nem vesz észre egy követ, mely az út síkját töri meg, botlik. Egyensúlyát visszanyerni hiába akarja, nem megy. Ekkorát ember a Földön még nem esett, de a faluban biztosan nem. A báty hazatámogatja öccsét, akinek mindkét térdre vérzik, bekötözi sebeit, amiért az nagyon hálás. Szeretik ők egymást. Mint ahogy Szarvas is szeretne nagyon sok mindenkit, ezért is megy este a diszkóba, szép lányokat szeretni, megszeretgetni. Táncol és énekel hát lelkesen, talán túl lelkesen. Két izmos fiatalember (nem a kicsiny falu lakói, de a hegyomlás őket is Hegykaliton marasztalta) kíséri ki az utcára. Szarvas kap egyet az arcába, visszaadja. Ezen kigyúrt barátai meglepődhetnek, mert kicsit tévováznak a következő cselekvés előtt. Éppen annyit, hogy Szarvasnak van ideje önvédelmi futásba kezdeni. Szalad, szalad. Elér a nagy kanyarig, ott beugrik a patakmederbe, nagy lapulevelek takarásába. Az izmos legények persze utánafutnak, s tanácstalanul forognak körbe-körbe a kanyarnál, „ez meg hová lett”, kérdezzetik egymást, alig pár méterre a rejtőzködő üldözöttől. Megunják, és különben is, „annyira nem fontos”, vissza-indulnak a szőke cicababákhoz, mert nekik nyilván olyanjuk van. Szarvas marad még egy kicsit, pihen. Onnan látja, hogy Zopán és Zsozsó teljes nyugalomban sétálnak haza. Ők a Kétjaniban voltak, tekéztek, pirosfröccsöztek. Picinykét kaptatosan tartanak a kicsiny ház felé, de úgy gondolják, bizony talán a többiek sem vennék rossz néven, ha netán vinnének haza némi itókat még. Sorban csöngetnek be a házakba, melyek szimpatikusak nekik. Igazság szerint Sanyi bácsit keresik, adna már el nekik hirtelenjében pár litert a jobbikból, a valóban jobbikból. A házat azonban nem találják, s mivel éjfél körül járhat az idő, a felébresztett helyiek nem biztos, hogy örülnek nekik. Az egyik helyen egy idősödő hölgy jön ki, látja a két gyanús idegent, kik kissé galuskás hangon bort kérnek tőle. A nő beszél a házba, „hé, a puskám!”, kiáltja. Ezt meghallva Zopán és Zsozsó önvédelmi futásba kezdenek, és csak később vélnek rájönni, talán nem is puskát kért a hölgy, csak férjének szólt, jönne már ki. Így érnek haza, üres kézzel, de telve jó szándékkal.

Átlag persze megijedve saját reggeli gondolatától, lehetőleg elkerülve minden veszélyt indul el a Barna Máj oldalában egy ösvényen, mely egy kis kertből ered, ahol libák vagy kacsák totyognak. El-eltűnődve sétál, de jó is ez a kis nyugalom, természet, óh, de jó, hogy vagyok, gondolja. Ekkor egy tündér száll feléje az ösvényen. Egyszínkéék szemei vannak, kerekdedek a mellei, bimbói bizonyára kellemesek a szájnak. Mosolyog, nevetős gödröcskéék mélyednek hamvas barackarcocskájába, hangja pedig cseng, mint kicsiny harang. Átlag visszamosolyog, átöleli a tündért, csókot lehel szájára, s rövidesen megtudja, milyen a tündérszerelem. Csudás. A tündér távoztában még visszafordul, ka-

cag, újra felvillannak az ékkőfogak, és a nevetős gödröcskék ismét a barackarcocskákba mélyednek. Átlag érzi, hogy szerelmes lett. De halad tovább az ösvényen. Hamarosan tisztásra ér, ahol egy embert pillant meg. Az illető egy farönkön ül, előtte egy másikon kinyitott, halkán zúgó nótbuk. Átlag beszélgetni kezd vele. Megtudja, hogy a másik szintén egy nagyobb helyről menekült a kicsiny faluba, nyugalmat remélve. Bényei Gáspárnak hívják, és író. Most is regényen dolgozik, kinn a természetben, nyugalomban. Van egy kedvese, Csocsóhercegnő. Szeretik ám nagyon egymást, a leány igazi angyal, fázós napokon kezét melengetni mily kellemes szívesség. Átlag figyelmesen hallgatja új ismerősét; Bényei az első író, akivel találkozott. Estefelé indul vissza, ráérősen bandukol a kicsiny ház felé. Arra gondol, lám, mégiscsak meg lehet változtatni a napot, melynek bár rossz fordulatokat kellett volna hozni, ő mégis milyen kellemesen érezte magát.

